

## Opsamling fra samskabelsesseminaret den 1. september 2016 i Viborg kommune

### **Formålet med dagen**

Social- og arbejdsmarkedsudvalget og Ældre- og Sundhedsudvalget inviterede alle råd i Job- og Velfærd til en opstartsdrøftelse omkring samskabelse i Viborg kommune.

Udvalgene havde formuleret nogle overordnede målsætninger i forhold til dagen.

Samskabelse er tænkt som en fælles arbejdsform med henblik på at løse den fælles udfordring. At skabe den bedst mulige udvikling af velfærd, i en positiv sammenhæng mellem civilsamfundet og Viborg kommune, i sammenhæng med begrænset vækst i de offentlige ressourcer.

Et af de centrale formålene er bl.a. at bringe ressourcer og viden i rådene endnu mere i spil i forhold til den fremtidige udvikling af såvel frivillige som kommunale tilbud til borgene i kommune.

Derudover er det også ønskeligt at rådene får bedre mulighed for at udnytte den samlede viden som eksisterer i den samlede medlemsskare, med henblik på at styrke det tværgående arbejde.

### **Deltagerkreds:**

Social- og Arbejdsmarkedsudvalget

Ældre- og Sundhedsudvalget

Frivillighedsrådet

Handicaprådet

Integrationsrådet

Udsatterådet

Ældrerådet

Chefgruppen i Job- og Velfærd

Ud fra tilbagemeldingerne fra cirka 50 personer i 6 arbejdsgrupper på seminaret, tegner der sig følgende konkrete initiativer omkring rammesætning og handling.

### **De overordnede anbefalinger fra seminaret**

De overordnede visioner for det fremadrettede arbejde

Bedre vilkår for borgerne i Viborg kommune, gennem samarbejde i forhold til udvikling af velfærdsområderne.

Et demokratisk perspektiv med inddragelse af flere vinkler og synspunkter for at kvalificere denne udvikling.

## **Anbefalinger**

1. Dette materiale præsenteres på de kommende møder i rådene, med henblik på at opsamle tilbagemeldinger og forslag til konkrete initiativer (egne og tværgående).
2. Der foreslås etableret en fælles arbejds- og koordineringsgruppe med 1-2 repræsentanter for hvert råd. Denne arbejdsgruppe mødes kvartalsvis og skal sikre samarbejde og koordination. Der arbejdes med temaer som har tværgående interesse. Eksempler på emner der blev drøftet:
  - ensomhed
  - jobskabelse
  - kultur
  - byfornyelse
  - inklusion( flere temaer er beskrevet i vedhæftede sammenfatning)

Sekretariatet indkalder til første møde i 4. kvartal 2016 med henblik på udarbejdelse af en dagsorden for det første års arbejde.

3. Der etableres en dialog med Frivillighedsrådet og De Frivilliges Hus med henblik på at identificere forslag til inddragelse af civilsamfund og foreningsliv i samskabelse. Derudover er punkterne omkring frivillighedsområdet også temaer der skal indgå her.
4. Der var et ønske om at give mulighed for at støtte flere foreningers fælles indsats inden for et givet indsatsområde – det fællesskabende på tværs af foreningsgrænserne. Dette drøftes konkret med Frivillighedsrådet og Social- og Arbejdsmarkedsudvalget på et kommende fællesmøde, i forhold til udnyttelsen af mulighederne i § 18-midlerne. § 18 midler kan efter politisk beslutning målrettes til særligt målrettede initiativer som for eksempel fællesansøgninger fra flere foreninger eller temaer som eksempelvis ensomhed.

## **I forhold til rådernes arbejde**

Følgende temaer blev nævnt med henblik på, at de skal indgå i den videre drøftelse i rådene, og i dialogen mellem udvalg og råd.

1. Vigtigt med en tidlig inddragelse
2. Ønske om større indflydelse til rådene, herunder respons på fremsendt materiale
3. Rådsbudgettering, kan rådene prioritere over et bestemt beløb

## **I forhold til frivillighedsområdet**

1. Have fokus på at foreninger og civilsamfundet arbejder med de ting, som der er interesse for hos dem (undgå bestillingsarbejde fra det politiske system)

2. Kerneopgaver i den offentlige service er en kommunal opgave, de frivillige skal supplere med andre opgaver

## Opsamling fra SAMSKABELSESSEMINAR den 1. september

| Muligheder – Hvad vil vi have ud af samskabelse?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Udfordringer – Hvad vil vi gerne undgå?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Nytænkning</b><br/>Viborg kultur - det skal være en måde vi arbejder på.</p> <p>Finde sine egne løsninger - hvis man involverer sig må der ikke blive trukket noget ned over hovedet på én. Man skal arbejde med dét man selv tænker at man har ressourcer til og viden om. Politikerne skal ikke blande sig i hvad der skal tages op.</p> <p>Gevinst ved at høre flere perspektiver. Opnå at borgerne tager medansvar.</p> <p>Bedre vilkår for borgere i Viborg.</p> <p>At vi får udviklet nye tilbud til gavn for borgerne.</p> <p><b>Indflydelse/inddragelse</b><br/>Man skal have en oplevelse af det man kommer med giver reel indflydelse. Ikke spilde folks tid.</p> <p>Vigtigt med tidlig inddragelse! Bl.a. i anlægsprojekter.</p> <p>Vi skal inddrage alle. Der er borgere der ikke indgår i den demokratiske proces. Vi ønsker at få flere med.</p> <p>Vigtigt at opnå kendskab til parternes problemer/ønsker.</p> <p>Give rum til inddragelse - plads til at beslutninger kan lægges ud.</p> <p>Det er nødvendigt at politikerne er lydhøre. Og ikke bliver stødt over at få forslag ude fra.</p> <p>Større indflydelse til råd og nævn - vi bliver spurgt og vi svarer. Men vi hører ikke mere. Der er tale om at man kan flytte kommaerne. Vigtigt at føler at man har noget at sige, og ikke bare er et "ekspeditions kontor".</p> | <p>Politikerne skal ikke bestemme hvad der tages op.</p> <p>Det er ikke bestillingsarbejde til civilsamfundet. Det giver mere ansvar når man selv er med til at definere indhold og ramme.</p> <p>Undgå opgaveglidning</p> <p>Undgå silotænkning mellem rådene.</p> <p>Undgå "ressourcekrigen"</p> <p>Undgå at frivillige overtager kerneopgaver i kommunen. Ikke udnytte de frivillige.</p> <p>Undgå at udnytte en indsats – ikke misbruge den</p> <p>Undgå utilfredshed - når folk er blevet inddraget skal de også kunne se sig selv i resultatet.</p> <p>Undgå miskommunikation.</p> <p>Undgå favorisering mellem råd og nævn og foreninger.</p> <p>Undgå at der bliver konflikter mellem borgerne</p> <p>Undgå bureaukrati</p> <p>Undgå isolation</p> <p>Undgå flere møder med de samme mennesker om det samme</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Man afsætter et bestemt beløb til et område og så kan råd og nævn give forslag til anvendelse.</p> <p>Mulighed i forbindelse med fornyelse af bysamfund. Inddrage foreninger. Og en lejlighed til at få foreningerne til at koordinere og samarbejde med hinanden. Kommunen kan sige hvor mange penge der er - og så kan civilsamfundet være med til at prioritere.</p> <p>Mindre central styring – større frihed til driften</p> <p><b>Nye samarbejdsformer</b><br/>Samarbejde både horisontalt (kommune og foreninger) men også vertikalt (mellem foreninger og andre organisationer) - facilitere dette.</p> <p>Give større forståelse mellem forskellige grupperinger - kan give noget at arbejde mod et fælles mål på tværs af grupper/foreninger.</p> <p>Tænk alternativt: Ressourceforløb eller praktik - bruge den viden der ligger i foreninger osv. til at finde meningsfyldte aktiviteter.</p> <p>At borgere/råd kan samarbejde om projekter på tværs i stedet for at "kæmpe om" ressourcer</p> | <p>Undgå "børnetjenester" og "misforstået godhed", hvor velmente indsatser fx modarbejder en kommunal indsats i forhold til rehabilitering</p> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Emner/forslag til samskabelsestemaer

Ensomhed - næsten alle grupper havde dette tema med  
 Fællesskab  
 Inklusion  
 Mødet med borgeren  
 Jobskabelse  
 Tilgængelighed  
 Kultur og integration  
 Tilbud til forskellige målgrupper  
 Borgernærhed  
 Fællesskaber på tværs  
 God integration  
 Plads til alle  
 Trafikplanlægning  
 Forslag fra borgere i forbindelse med effektiviseringer  
 Integration i lokalsamfundet  
 Ungeledighed – indsatser for unge  
 Budget  
 Anlægsopgaver  
 Politik  
 Konkrete arrangementer

Mentor/mental sundhed  
 Tilbudsudvikling  
 Fællesdag mhp. at udvælge fælles emner

| Metoder og arbejdsformer til samskabelse |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Konferencer</b>                       | Der skal være et klart mål for konferencen.<br>Det skal være planlagt hvordan resultaterne fra konferencen skal bruges.<br>Fokus på at stille en klar opgave: Ønsker vi input til at starte en proces/idéfase?<br>Ønsker vi civilsamfundets hjælp til en konkret opgave fx besøgsvenner eller erhvervsmentorer?                                                                                     |
| <b>Tidlig involvering</b>                | Der kan arbejdets opsøgende og overdragende                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Politikernes rolle</b>                | Gavnligt når politikerne kommer ud til borgerne og møder dem på deres hjemmebane. Fx Udsatterådets besøg i "Grotten" eller SAU's besøg på STU, Huset og Vibohøj i Socialpolitik-processen.<br><br>Politikerne skal give plads til at der kan vælges mellem alternativer.<br><br>Borgerbudget som muligt redskab til ansvarliggørelse og inddragelse.<br><br>Ramme/forventningsafstemning            |
| <b>Borgermøder</b>                       | Det er ofte svært at få borgere til at møde op.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Rådene</b>                            | Tværgående arbejdsgruppe med 2 deltagere fra hvert råd. Mødes hvert kvartal og drøfter udvalgte temaer. Skal sikre samarbejde og koordinering. Det er ofte de samme temaer der har interesse på tværs af rådene fx ensomhed.<br>Brug råd og nævn som sparringspartnere.<br>Kan nye mødeformer give en anden form for indfyldelse/samskabelse end de mere traditionelle dagsordener og møder?        |
| <b>Sociale medier</b>                    | En kanal der kan fange nye målgrupper?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Borgerpanel</b>                       | Et panel sammensat repræsentativt med borgere fra hele kommunen.<br>Deltagerne angiver interesser, og kan opdeles efter køn, alder, beskæftigelse, by/land, børn, osv.<br>Både elektronisk og telefonisk.<br>Kan bruges på tværs af forvaltninger til at undersøge borgernes holdning til konkrete idéer og forslag.<br>Vær lokal – og involver dem det handler om – ikke kun dem som er i råd/nævn |

| Samskabelsesprojekter fra grupperne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Ensomhed</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>Råd indkalder sammen til temadag, som de er værter for, sætter dagsordenen, kommer med hver sine emner, som de skal prioritere imellem og blive enige om nogle projekter der kan arbejdes sammen om</li> <li>Der arbejdes med projekterne og samles op efter et år</li> </ol><br><b>2. Ensomhed, fællesskab, inklusion</b> - it-system til at melde ind med aktiviteter man gerne vil lave, en portal/markedsplads med tjenester og ønsker og behov. Alle skal kunne være med. Kunne det ikke bare være en Facebook side? |

### 3. Ensomhed

- a. Borgerpanel, stille spørgsmål og få svar tilbage fra et bredt udsnit af befolkningen
  - b. Samarbejde på tværs af rådene, vi arbejder for meget i siloer i hvert sit råd, flere råd mødes samtidigt med udvalget - fx om et tema som ensomhed, inspirerende at høre hvad de andre råd arbejdede med,
  - c. Mål: Færre ensomme (Hvordan har du det?), Færre søger vagtlæge, færre ringer til borgerservice, flere frivillige besøgsvenner, flere deltager i tilbud fx Røde Kors Café
- Hvem: Frivillige organisationer, foreninger, kommunen, rådene

### 4. Ensomhed

- a. Bringe nogle andre i spil
- b. Fx sætte et budget af til at man kan afprøve nogle nye tiltag
- c. En positiv reformulering: Fællesskaber/alle skal have en ven
- d. Bringe de forskellige råd og nævn sammen - men det skal være om et konkret emne. De gnidninger der kan være, forsvinder når der er et fælles mål. Fx trafik og tilgængelighed
- e. I stedet for at mødes til en temadag, komme ud og prøve det på egen krop - køre en tur i byen i kørestol. Gøre noget andet end at snakke

### 5. Kultur

- a. Projektorganisering
- b. Start til slut
- c. Emne
- d. Deltagerkreds

### 6. §17 stk. 4 Byfornyelse - transport fx Banebro

### 7. Integration

- a. Et sted hvor der er plads til alle, hvor man kan komme uden at tilhøre en forening

### 8. Jobskabelse: Fokus på fx fremmedsprogede og unge. Jobmuligheder for fremmedsprogede (fx højtuddannede tandlæger/klinikassistenter). Følger med ægtefælle og kan ikke finde arbejde. Der er rigtig mange forhindringer, selvom deres eksamen er godkendt af Sundhedsstyrelsen.

### 9. Mødet med borgeren: Udvikling i borgerbetjening: Dårlig behandling. Føler sig ikke mødt. Mødet med kommunen. Hvad synes folk er det gode møde. Skal kommunen komme mere ud? Blive mødt på hjemmebanen. Gælder alle typer frontpersonale - på rådhuset og i borgernes hjem. Hvordan sikrer vi at borgerne føler sig mødt.

### 10. Tandpleje for udsatte: Gerne bredes ud til fx specialtandplejepatienter ud det private. Give tandlægerne en uddannelse i at håndtere denne målgruppe (psykisk sårbare). Særligt vigtigt for unge ikke at komme i specialesystem.

### 11. Foreningssamarbejde: For at udnytte ressourcer. Mange foreninger får tilskud, hvis de kunne samarbejde på tværs om et projekt og skyde arbejdskraft og kapital fra tilskud ind i det hver især.

### 12. Samarbejde om frivillighed: Der kommer separate grupper og er frivillige hos de samme borgergrupper - fx Ældresagen og Røde Kors kommer hver for sig - brug for samarbejde mellem dem. 650 frivillige på ældreområdet.

### 13. Trafik/tilgængelighed: Temadag, med målsætning om at tilvejebringe viden og ideer til

forbedring af trafik/tilgængelighed, og input fra dem, der har udfordringerne. En ide med indhold i temadagen, hvor deltagerne 'sætter sig selv i spil', fx kører i kørestole rundt i byen.

- 14. Tema arrangement:** Alle råd bliver alle bedt om at komme med et tema de vurderer relevant at drøfte på tværs – ift samskabelse. Råd og nævn laver på baggrund af dette en invitation til en fælles dag (faciliteret af kommunen) – hvor de bedt om at udpege et fælles/flere emner emne. Råd og nævnt præsentere deres valgte emner og baggrunden for dette. Målet for dagen er at der findes et emne/flere fælles emner på tværs der skal arbejdes videre med i råd og nævn ex det næste år.